

Iktatószám:	MNEPJ/16-2 /2023.	
Címzett:	Mártély Községi Önkormányzat Képviselő-testülete	
Melléklet:	1 db határozati javaslat	
Tárgy:	Átfogó értékelés az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2022. évi ellátásáról	
Készítette:	Lakosságszolgálati Iroda Népjóléti Csoport Kapcsolat Központ Hódmezővásárhelyi Rendőrkapitányság	
Az anyagot látta:	Előadó:	
	Csoportvezető:	
	Irodavezető:	
	Aljegyző:	
	Jegyző:	
	Polgármester:	
Véleményezésre megküldve:		
Napirend kapcsán meghívandó:	Bálint Gabriella Intézményvezető Tóth Bernadett Szakmai vezető Török Andrea Szakmai Vezető Vida Titanilla Védőnő Dr. Mándoki Anna Rendőr Főhadnagy	
Tárgyalás módja:	<u>NYÍLT</u>	
	ZÁRT az Möt. 46. § (2) bekezdés alábbi pontja alapján: – a) önkormányzati hatósági, összeférhetlenségi, méltatlansági, kitüntetési ügy tárgyalásakor, fegyelmi büntetés kiszabása, valamint vagyonyilatkozással kapcsolatos eljárás esetén – b) érintett kérésére választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, annak visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor ☐ c) vagyonával való rendelkezés esetén, továbbá az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás az önkormányzat vagy más érintett üzleti érdekét sértené	

Iktatószám: MNEPJ/ 16-2 /2023.

Tárgy: Átfogó értékelés az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2022. évi ellátásáról

Mártély Községi Önkormányzat Képviselő-testülete

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló módosított 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése rendelkezik arról, hogy a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden évben átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.

Ezen kötelezettség tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló módosított 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza, az értékelés ennek mentén készült.

A kormányrendeletben az alábbi tartalmi követelmények kerültek meghatározásra.

I. Demográfiai adatok

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

III. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása

IV. Városi bűnmegelőzési program bemutatása

V. Együttműködés civil szervezetekkel

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést áttekinteni és a döntést meghozni szíveskedjen.

Mártély, 2023. április 27.

Tisztelettel:

**Ambrus István sk.
polgármester**

Átfogó értékelés az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2022. évi ellátásáról

I. Demográfiai adatok

Mártély Község lakosainak száma 2022. december 31. napján 1314 fő, ebből a 0-18 korosztály létszáma 280 fő.

II. Mártély Község Önkormányzata által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. által szabályozott rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egy természetbeni ellátás, amely havi rendszeres pénzbeli utalással nem jár. A kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvény által meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, az egyszeri támogatásnak és külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére (bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át, valamint a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után az intézményi térítési díj 50 %-át normatív étkezési kedvezményként kell a gyermek részére biztosítani a központi költségvetés terhére).

Az a kiskorú, valamint az a 18. életévét betöltött személy, aki nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat - 23. életévének betöltéséig, illetve 25. életévének betöltéséig, ha felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, feltéve, ha családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg - a jogszabályi feltételektől függően - az öregségi nyugdíjminimum 165 %-át (47 025,- Ft), illetve 180 %-át (51 300 Ft) (2022 . évben az öregségi nyugdíjminimum 28.500 Ft volt).

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

2022. évben 19 fő gyermek rendelkezett a kedvezménnyel. Ebből 2 fő hátrányos helyzetű. A veszélyhelyzet alatt elfogadott törvények és meghozott rendeletek értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság felülvizsgálata nem volt elvégezhető 2022. 05. 31-ig, így az adott időszakban már támogatottak folyamatosan megkapták a kedvezményt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó egyszeri kifizetés:

A Gyvt. 20/A § (1) bekezdésben meghatározott alapösszegű és emelt összegű pénzbeli támogatásra jogosult az a gyermek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az *a)* és *b)* pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

(2) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény az emelt összegű támogatás értékét 6.500,- Ft-ban, az alapösszegű támogatás értékét 6.000,- Ft-ban határozza meg.

A pénzbeli támogatás kifizetése évenként két alkalommal történik augusztus és november hónapban.

2022. évben összesen :146 000,- Ft összegben került kifizetésre.

2. Szünidei gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C. §-a, és a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 13/A, 13/B. §-ai alapján, 2016.01.01. napjától a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére a szülő, törvényes képviselő kérelmére a szünidei munkanapokon ingyenes étkezést kell biztosítani, napi egyszeri meleg étkezés formájában. Ezt a támogatási formát nem igényelték.

2022. évben 9 656 224 Ft volt a gyermekétkeztetés tényleges támogatása, amely nem csak az 50 és 100 %-os normatív kedvezményben részesülő gyermekek étkeztetésének kiadásaihoz járult hozzá, hanem magában foglalta a normatív kedvezményben részesülő és nem részesülő gyermekek étkeztetésével kapcsolatban felmerült kiadásokat is.

3. Önkormányzat által biztosított pénzbeli és természetbeni ellátások

Az önkormányzat a települési támogatás biztosításával elsősorban a családok, az időskorúak szociális biztonságának megőrzéséhez, a lakhatáshoz, valamint az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadások viseléséhez, a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetek kezeléséhez nyújt segítséget

Ennek megfelelően került megalkotásra Mártély Község képviselő-testületének 10/2021. (XII.15.) önkormányzati rendelete a települési támogatásról.

Olyan rendeletet sikerült alkotni, amely alapján bárki bármilyen problémájával az önkormányzathoz fordulhat. A benyújtott kérelmekről az Ifjúsági és Népjóléti Bizottság előzetes véleménye alapján a képviselő-testület dönt.

2022. évben a testület lakhatási támogatás, élelmiszerutalvány, valamint készpénz formájában nyújtott támogatást.

Lakhatási támogatást 6 kérelmező kapott. A támogatást a testület 6 hónapra adta. A támogatás teljes összege 120.000 Ft. (áramra, gázra, vízre)

Pénzbeli támogatást 1 esetben állapított meg a testület, összesen: 20.000,- Ft összegben. 1 fő részére temetéshez kamatmentes kölcsön 200.000,-Ft támogatás került megállapításra.

Temetési támogatás: 5 fő részére állapított meg a testület mindösszesen 120.000,-Ft összegben.

Mindösszesen rendkívüli települési támogatásra 2022-ben 460 000-Ft került kifizetésre.

Szociális tűzifa pályázat

Mártély Község képviselő-testülete 2022. évben is **pályázott szociális tűzifára.**

A pályázat keretében, önrész (119 380,-) vállalása mellett, 2 088 650,-Ft összegben került 68m³ tűzifa megvásárlásra. Ebből 74 fő családot tudott az Önkormányzat tűzifával támogatni.

Karácsonyi csomag: tartós élelmiszercsomagot kapott 75 család, összesen:200 000 Ft értékben.

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A gyermekjóléti alapellátások körében:

Az ellátási körzeten (Hódmezővásárhely, Székkutas, Mártély, Mindszent) belül élő gyermekek testi, lelki, értelmi, érzelmi veszélyeztetettségének megelőzése, a családon belüli működési zavarok során esetlegesen kialakuló veszélyeztető körülmények megszüntetése, mérséklése a kötelező feladatok és speciális szolgáltatásokon keresztül.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenysége

- A család- és gyermekjóléti szolgálat tájékoztatási feladatai körében szociális és egyéb információs adatokat gyűjt, és tájékoztatja a szülőt, illetve – ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően – az ítélőképessége birtokában levő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,
- a válsághelyzetben levő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,
- a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről
- az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás után követése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az után követést végző szervezet felkeresését.

- A család- és gyermekjóléti szolgálat a szociális segítőmunka keretében segíti az igénybevevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,
  - az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybevevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,
  - koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,
- az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember bevonásával, a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése érdekében esetmegbeszélést, illetve – az előbbieket mellett – a család problémában, illetve a megoldásában érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek, továbbá korától, érettségétől függően az érintett gyermeknek a részvételével esetkonferenciát szervez,
- a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét, közreműködik a válsághelyzetben levő várandós anya problémáinak rendezésében.
  - A család- és gyermekjóléti szolgálat az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében
    - a) folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,
    - b) a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,
    - c) a válsághelyzetben levő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban,
    - d) segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.
  - A család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából
    - a) olyan szabadidős és közösségi programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna,
    - b) kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél az a) pont szerinti programok megszervezését.
- A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében a család- és gyermekjóléti szolgálat
- segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez, tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről,
  - a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít,
  - a gyámhivatal felkérésére a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.)

47/A. § (6) bekezdése alapján tájékoztatást nyújt az örökbecsített gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

- A nemzetközi védelemben részesített személy társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében biztosítani kell a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt településen és fővárosi kerületben működő családsegítést ellátó szolgáltatóknak a menedékkjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítését.

Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel, esetmegbeszélést kezdeményez.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

Egyéni (helyi) sajátosságok a Szolgálat működésben és a gondozási tevékenységben.

A **külterület** biztonságos ellátását illetően a Kistérségi Társulás által pályázati úton beszerzett gépkocsival a külterület teljes körű családgondozói ellátása továbbra is megoldott. Tanyagondnokkal rendszeres jó kapcsolatot ápol a Szolgálat munkatársa.

A szolgálat eszközeivel, a „**házhöz vitt szolgáltatás**” megvalósításával megőrizni, megújítani a településre jellemző tanyavilág valódi funkcióját és integritását, megakadályozni azt a folyamatot, hogy az életvitelszerű tanyasi életforma a kilátástalanság szinonimája legyen.

A megvalósítás módja:

- A felmérés után elkészült adatbázis használatával rendszeres gondozási tevékenység,
- a szolgáltatásokhoz történő hozzájutás megszervezése a társintézmények bevonásával.

Élelmiszer

A **Magyar Élelmiszerbank Egyesület** pályázatának kedvezményezettjeként középtávon lehetőséget biztosítunk a központi telephelyen, Mindszenten, Székkutason, illetve 2020. január hónaptól Mártélyon is heti egy alkalommal élelmiszer adomány átvételére (kenyér, pékáru, zöldség és gyümölcs). **2022.** évben átlagosan **12 családot** érintett Mártély településen. Az előző évhez képest nem változott ez a szám.

A gyakorlat mára kialakult, miszerint a családok személyesen veszik át az adományt. Kistérségi, illetve külterületi szinten pedig a gépkocsi segítségével jut el az adomány a rászorulókhöz.

Használati tárgyak, bútorok, játékok

A Központ telephelyén kialakításra került helyiségben hagyatékból, egyéb felajánlásokból jó minőségű eszközöket, bútorokat, játékokat tudunk elhelyezni, amelynek egy része adományként véglegesen a rászorulóknak tulajdonába kerül, egy részük pedig a használat időtartamára (pl. kiságy, babakocsi) térítésmentesen kölcsönözhető. Ezek állapotát a családsegítők folyamatosan ellenőrzik.

Ezen lehetőségeket hosszútávon is biztosítani kívánjuk, ennek a mára kialakult kapcsolati tőke és munkakapcsolat elégséges alapot jelenthet, illetve további pályázati lehetőségek kihasználásával megvalósíthatók.

Mikkamakka Játéktár

2022-es évben a Mikka Makka Játéktár a járványügyi rendelkezések értelmében az év első pár hónapjában **zárva tartott**. Ezután június 08-tól tudott újra üzemelni szeptember 22-ig, majd az energiaválság miatt bezárt.

2022. ÉVI ADATOK: PROBLÉMATÍPUSOK, SZAKMAI MUNKA SZÁMSZERŰSÍTHETŐ EREDMÉNYEI

2022-ben **9 családdal**, összesen **26 fővel** tartott kapcsolatot a Szolgálat Mártély területén. Előző évekhez képest az ellátott személyek száma tovább csökkent (2018/39, 2019/36, 2020/32), a tavalyi évhez képest pedig nem változott.

Fontosabb változás, hogy szolgáltatásokat önkéntesen igénybe vevő családok száma jelentősen csökkent.

Az együttműködéssel rendelkező családok száma **5**, ez **17** személyt érint, esetükben határozott ideig tartó folyamatos szociális segítségnyújtást végzett a családsegítő. A tavalyi évhez képest a családok száma eggyel nőtt, az ellátott személyek száma pedig csökkent. Összességében elmondható, hogy hasonló esetszámmal dolgozott a családsegítő, mint a múlt évben.

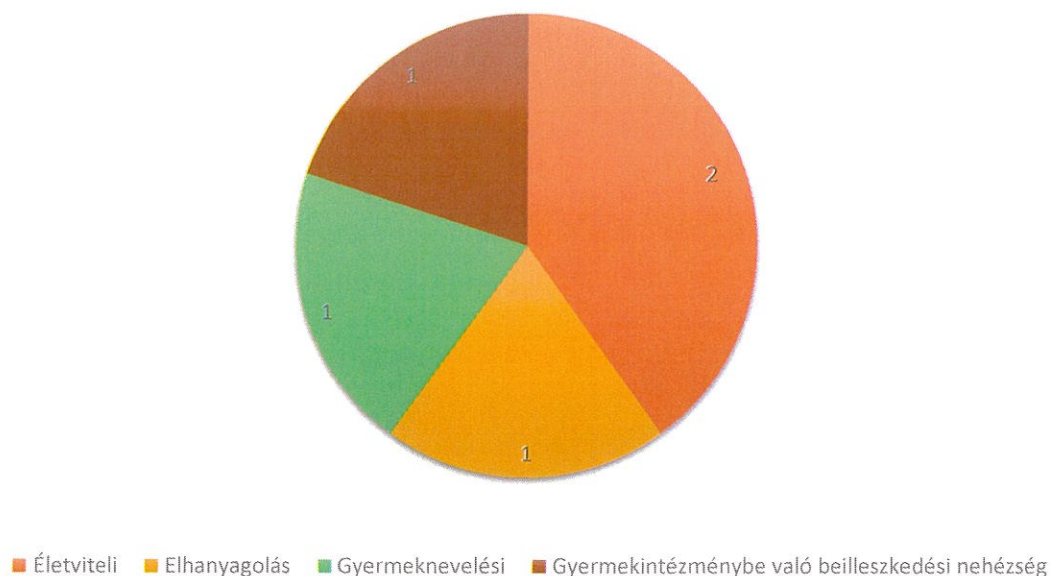
Az együttműködési megállapodással rendelkező családok hozott problémái vegyes képet mutatnak a Szolgálat tekintetében, mégis összefüggnek. Legjellemzőbb problématípus a szülők elégtelen életvitele. 2022-ben az elhanyagolás, gyermeknevelési és gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség voltak még a probléma típusok. A problémákhoz némely esetben mellékproblémák is társultak.

Fontos megjegyezni, hogy Mártély nem tartozik a gyermekvédelem szempontjából nehezen ellátható települések közé, a gyermekveszélyeztetettség tekintetében kis kockázatú település.

A szolgálatnál előforduló főbb problémák 2022-ben (együtműködési megállapodással rendelkező családok esetekben)

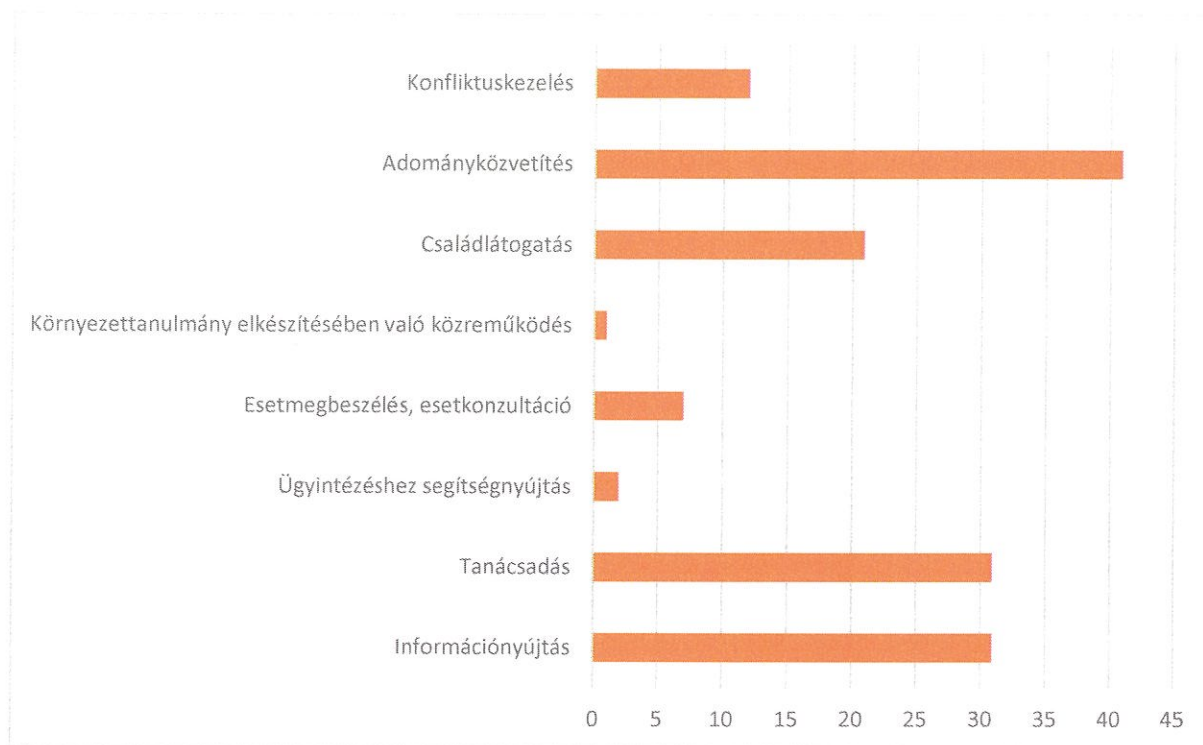
Családok száma az elsődleges probléma szerint

Elmondható, hogy a jelzőrendszeri tagok, az egész járás tekintetében, pozitívan állnak a rendszer működtetéséhez, a felmerülő problémákat és kérdéseket minden esetben tisztázni tudtuk. 2022-ben a Mártélyon működő jelzőrendszerrel **6 jelzés** érkezett (ebből 1 jelzés védőnőtől, 1 pedig köznevelési intézménytől) a Kagylóhéj Család – és Gyermekevelési Szolgálat felé. A jelzéssel érintett személyek száma **8**.

Felnőtt korú személlyel kapcsolatban kettő esetben érkezett jelzés, ami 2 személyt érintett.

A szakmai tevékenység adatai a szolgáltatások igénybevételének tükrében, Mártélyon. A diagramon a legtöbbet igénybe vett, illetve nyújtott szolgáltatások adatai szerepelnek 2022. évben.

A Diagram szolgáltatásaiból egyértelműen kiugrik az adománykövetítések magas száma. Ehhez hozzájárult az adományozás rendszerességének fenntartása. Összességében viszont csökkent a mennyisége az elmúlt évhez képest az adományok közvetítésének. Ez az arány talán összefüggésbe hozható a pandémia lecsengésével.

A többször igénybe vett szolgáltatások között szerepel még magasabb arányban az információnyújtás, tanácsadás és a konfliktuskezelés.

AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE, SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

A személyi feltételek megfelelnek a jogszabályi előírásoknak. Mártély település ellátása tekintetében a Szolgáltatnál **1 fő** családsegítő és **1 fő** vezető végez munkát. A tárgyi feltételek teljes körűen adóttak.

Család- és gyermekjóléti központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedésekhez kapcsolódó**, a gyermekek védelmére irányuló **tevékenységet lát el**, amelynek keretében

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását.
- A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához.
- utógondozást végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a **gondozási-nevelési tervet**, szociális segítőmunkát koordinál, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít.

Valamint szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

Speciális szolgáltatások

A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a Gyvt. 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermekek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermekek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt.

- utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát
- kapcsolattartási ügyeletet
- mediáció
- kórházi szociális munkát,
- készenléti szolgálatot

- jogi tanácsadás
- pszichológiai tanácsadás
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;
- szociális diagnózis felvételét

Utcai és lakótelepi szociális munka

Célja: A magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető a szabadidejét az utcán töltő gyermek speciális segítése. Az elmúlt évekhez hasonlóan nem igazán mérhető egzakt módon továbbra sem a tevékenység.

A kistérség többi településén az utcai szociális munka ténylegesen nem is működik, de nehezen is értelmezhető feladatellátást jelentene.

Kapcsolattartási ügyelet és mediáció

Működését tekintve a kapcsolatügyi leti szolgáltatás jelenleg **minden hónap első és harmadik pénteki napján, valamint minden hónap második keddjén** vehető igénybe, a mediációs egyeztetések pedig a napi munkarend részei. A szolgáltatás 2016. évtől a jogszabályi előírásoknak megfelelően hangsúlyosan a Központ szakmai feladatává vált, ami nem csak elvi, de a gyakorlatban is elkülönülő szolgáltatás, a szükséges strukturális és személyi változásokkal együtt.

Szolgáltatásban részesülők számának alakulása:

Mártély vonatkozásában nem volt igénybe vevő a tavalyi évben .

Kórházi szociális munka

(A kórház egész területén, külön a kórházzal kötött **Megállapodás** alapján),

Célja: Az osztályokon a kórházi szociális munkással, védőnővel, illetve a megállapodásban megnevezett terület felelősével együttműködve a krízishelyzetben lévők, segítségre szorulóknak, a válsághelyzetben lévő anya és gyermek, valamint bántalmazott gyermek segítése.

Mártély vonatkozásában nem érkezett jelzés.

Készenléti szolgálat

Célja: Az intézmény nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása, mind gyermek, mind pedig felnőttkorúak esetében.

A gyakorlatban hetes váltásban dolgozó ügyeletes családsegítők, esetenedzserek a hivatalos munkaidőn túl, valamint hétvégén és ünnepnapokon egyaránt egy, a klienskör, illetve a jelzőrendszer (különösen rendőrség) által is ismert (mobil) telefonszámon érhetők el. A hívásokat és azok tartalmát külön dokumentáljuk az adatkezelésre vonatkozó szabályok betartásával.

Jogi tanácsadás:

A jogi tanácsadás tekintve rendkívül sokrétű és sokféle esettel, főként kapcsolattartási ügyek, hagyatéki ügyek, ügyviteli nehézségek miatt keresték fel intézményünket az elmúlt egy évben.

Mártély vonatkozásában nem kérték a szolgáltatást.

Pszichológiai tanácsadás:

A pszichológiai tanácsadás egy olyan eljárás, amely az élet számtalan területén sikerrel alkalmazható, segíti a lelki közérzetet, a kapcsolati nehézségeket és az életvezetési nehézségeket érintő problémák kezelésében, azonban ez csak akkor tud eredményeket hozó szolgáltatásnak bizonyulni, ha az igénybe vevő motivált, s tartósan el tud köteleződni a rendszeres találkozások mellett.

Leggyakrabban felmerülő problémák, amivel a pszichológust szokták felkeresni:

Felnőttek körében:

- gyermeknevelési kérdések
- szülői kompetencia fejlesztés
- élethelyzeti krízisek
- váratlan krízisek, veszteségek, gyász feldolgozása
- válással kapcsolatos problémák

Gyermekek körében:

- iskolai problémák
- magatartási problémák
- kapcsolattartásból adódó problémák
- önsértő magatartási formák
- élethelyzeti krízisek

Mártély vonatkozásában 1 család vette igénybe a szolgáltatást.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

2018. szeptember 1.-től új szolgáltatásként és lehetőségként indult 7 új munkatárssal a feladatellátás és a közös munka a település és járási szinten található valamennyi közoktatási intézménnyel. Kétséget kizáróan ezen a téren ez a legfontosabb változás, hiszen kollegáink jelenlétével lényegesen fókuszáltabbá válhat a munkafolyamat, valamint megkezdődhet egy prevenciós, egyéni, csoportos és közösségfejlesztő munka, valamint gyermek – és ifjúságvédelmi feladatok ellátása.

E munkafolyamat keretében segíti:

- a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
- f) a jelzőrendszer működését.

Munkatársainkat bizalommal keresik a diákok, a pedagógusok, így a jelzőrendszeri munka is szorosabbá, hatékonyabbá válik, ezáltal az adott probléma hamarabb kerül feltárára.

Mártélyon nagyon jó kapcsolatot alakított ki a kolléga, rendszeresen kéri a segítségét az intézményekben.

Szociális diagnózis

Az Szt. 64. § (8) bekezdése szerint a Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járasszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgáltatókat és a szociális intézményeket.

A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ szociális diagnózist készít

- a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja,
- a család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban nem álló ellátott esetén akkor, ha az esete nem tartozik a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) vagy b) pontja alá,
- és a szociális diagnózis elkészítéséhez valamennyi érintett hozzájárul.

A szociális diagnózis elkészítését a 64. § (2) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagjai is kezdeményezhetik a család- és gyermekjóléti központnál.

A szociális diagnózis a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – gyermekjóléti alapellátásokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni. **Mártély vonatkozásában nem volt igénybe vevő.**

1. 2022. évi adatok, problémátípusok, tendenciák

Az elmúlt évben a Covid világjárvány következtében kialakult és felerősödött mentális problémák, betegségek, valamint családon belüli kapcsolati nehézségek jellemezték a fő problémátípust intézményünknel. A megváltozott életvitel, életfeltételek sok esetben felborították a családi egyensúlyt, melynek helyreállítása külső szakember segítő beavatkozását igényelte. Látható, hogy jelentősen **megnőtt a pszichológusi szolgáltatást** igénybe vevők száma.

Megnőtt azon **kamaszkorú** gyermekek száma is, akiknél a **szorongásos és pánikos tünetek** erősödtek fel, valamint egyértelműen megnőtt a **depressziós gyermekek** száma, illetve az ehhez kapcsolódó öngyilkossági gondolatok. A napirend felborulása és a túlzásba vitt játékhasználat alvási nehézségeket okozott esetükben, a folyamatos online térben való jelenlét pedig a kiskorúak elleni visszaélések számának megemelkedését eredményezte.

A háború okozta válság szintén kihatással volt munkánkra. Városunkba menekült **Ukrajnai családokkal** azonnal szociális segítő munkát kezdtünk meg. A menekültekkel folytatott szociális munka új módszertani ismereteket és új gyakorlat kialakítását követelte meg a kollégáktól.

Az ősz folyamán érezhetően megnőtt a megélhetési nehézségekkel küzdő családok száma; sok munkahely szűnt meg, ezért sokaknak a megélhetéssel együtt a lakhatásuk is veszélybe került. Nem tudják fizetni számláikat, rezsiköltségeiket, hiteleiket, mindennapi, létfenntartási problémáik vannak.

A Szolgálat intézményes megalakulása (1998) óta akár éves bontásban is követhető volt a rendszerbe kerülő ellátotti létszám alakulása. (lásd: Melléklet) A két intézmény szétválasztása után már nem, az összevont adatok is félrevezethetők lehetnek a szolgálat és központ összedolgozása (kontroll-funkció) miatt, azonban 2016 óta jól követhető az intézmény ellátottjainak körében a változó tendencia. Az elmúlt négy évben a rendszer folyamatosan csiszolódik egymáshoz, lassan kialakuló kompetencia határokkal, valamint a feladatellátás letisztulásával elmondható, hogy egy hatékonyabb segítő folyamat alakítható ki.

A Gyermejjóléti Központ kistérségi esetszámainak alakulása:

(Itt hangsúlyozottan csak a Központ által végzett feladatok esetszámait kerültek feltüntetésre!)

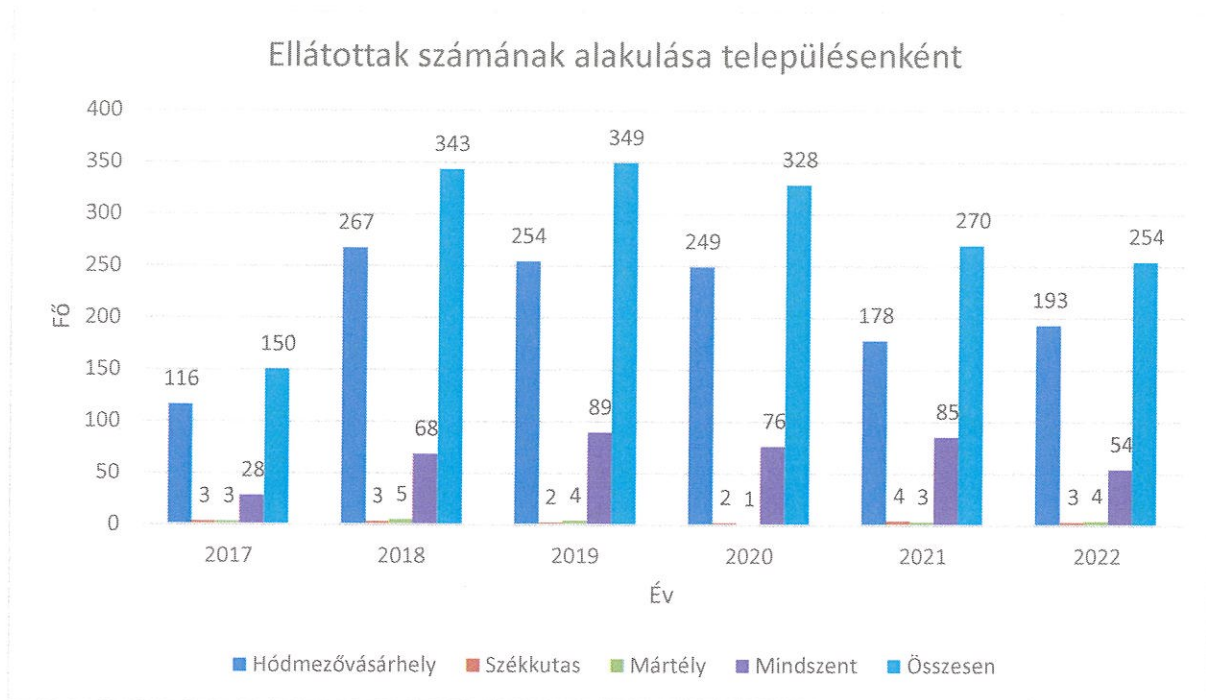
A fenti diagramon látva az ügyfélforgalom a 2022-es évben 254 főt jelentett, ami egy folyamatos csökkenést mutat az előző évekhez képest, azonban ezek az adatok csak azokat az esetszámokat mutatják, melyek védelembe vétellel, nevelésbe vétellel, utógondozással vagy ideiglenes elhelyezéssel érintettek. A csökkenés annak tudható be, hogy a megerősített jelzőrendszer nagyon jól működik, ami lényege szerint nagyobb hatékonysággal észleli az eseteket, már korai szakaszban, így a segítségnyújtás, a szociális munka azonnal megkezdődik, mely eredményeképpen az esetek nem jutnak el hatósági szakaszba. Ha összességében vizsgáljuk a Család- és Gyermejjóléti Központ által esetmenedzseri tevékenységben részesülőket, akkor ez az igénybe vevő szám 506 fő, mely azokat az eseteket is magába foglalja, mely végül nem zárult gondozást-nevelést igénylő hatósági intézkedéssel (pl. környezettanulmány készítése).

A központ munkafolyamatában előtérbe került szociális segítségnyújtás is, mivel ezeknek a száma rendkívüli számban megnőtt a társintézmény mindennapjaiban, így a munkafolyamatok átszervezésére volt szükség.

Mártély vonatkozásában az ellátotti számok a következőképpen alakultak:

- védelembe vétel: 3 fő
- ideiglenes hatályú elhelyezés: 0 fő
- nevelésbe vétel: 1 fő

Az ellátottak számának alakulása 2016-2022-ig településekre lebontva:

Jelentősen nem nőtt a védelembe vett kiskorúak száma sem. Ha ebből mindenféleképpen következtetést kell levonni, akkor nem hallgathatjuk el, hogy a megerősített jelzőrendszer mellett (ami lényege szerint nagyobb hatékonysággal „gyűjti be” az eseteket) is létezik az a társadalmi (szülői, gondviselői) réteg, amely – javarészt önhibájából – képtelen biztosítani a rájuk bízott gyermekek egészséges, testi, értelmi, érzelmi fejlődését. És ismételten ki kell mondani, hogy a védelembevétel súlya az elmúlt időszakban sem nőtt minden esetben, sokszor önmagában mára elégtelen szakmai eszköz ennek megállítására, de mérséklésére is, azonban mindezek ellenére minden szakmai kompetenciát igénybe véve, tisztelettel, alázattal és professzionálisan segíti elő és látja el az intézmény minden egyes szakembere a lehető leghatékonyabb problémamegoldást segítő munkafolyamatot.

Gyermekbántalmazás/abúzus-elhanyagolás.

Sorszám	Megnevezés		bántalmazott			elhanyagolt	
			kiskorúak száma				
			fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
01	Családon belül	szülő által	17	8	3	40	23

Ezúttal szükségesnek tartjuk megkülönböztetni és ezért a mellékelt (fenti) táblázatban pontosan láttatni a **bántalmazás** és **elhanyagolás** pontos számait. A bántalmazás ugyanis a legtöbb esetben feljelentést von maga után, míg az elhanyagolás részben szubjektív, szakember megítélés alapján kerül be az éves statisztikába, azonban ez sem elhanyagolható szempont. A kiemelt és bűncselekményt jelentő bántalmazási esetekben minden esetben feljelentéssel él a Központ, melynek eredményeképpen az elmúlt évben több esetben bizonyíthatóvá vált a kiskorú sérelmére elkövetett bűncselekmény.

A legjellemzőbb problémátípus továbbra is az bántalmazás, elhanyagolás, valamint kapcsolattartással, válással összefüggő feladatok, továbbá az anyagi, megélhetési nehézség is megfigyelhető, amely ugyanakkor nagyon sok esetben összefüggést mutat a család/szülő életvitelével, konfliktusos belső rendszerével. Ennek lesz szinte szükségszerű eredménye a következő jellemző problémátípus, a gyermeknevelési nehézség.

Személyi feltételek

A 2016-os év alapvető strukturális átalakulásokat hozott a szervezeti felépítésben, amiről fentebb már említést tettünk. Személyi feltételek megfelelnek a jogszabályi előírásoknak. A Központban **20 fő** statisztikai (engedélyezett) létszám mellett **1 fő** vezető, **4 fő** esetmenedzser, **1 fő** tanácsadó, **2 fő** pszichológus, **8 fő iskolai szociális segítő** és **1 fő** asszisztens van.

Tárgyi feltételek jelenleg messzemenően adottak a hatékony és kényelmes munkavégzéshez.

Továbbképzések

Folyamatosan, a képzésre kötelezettek az adott lehetőségek kihasználásával. Pályázati lehetőséggel ingyenes képzések rendszeresen elérhetőek jelenléti illetve online formában.

Pályázatok

Pályázati forrásból **újul (t) meg a központi telephely 2017-2018. évben.**

1. Tervek

A jelenléti oktatás ismételt megindításával az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet hangsúlyozottan preferálni kell. Az **egyéni és a csoportos foglalkozások** a prevenció legfontosabb eszközei, így a kollégáknak elsődleges feladatuk, hogy a szükségletekhez és igényekhez igazodva folyamatosan fejlesszék eszköztárukat, módszereiket. Elsősorban a folyamatos online térben való jelenlét okozta veszélyek megelőzése, felismerése, kezelése, a szülők tájékoztatása a fő cél, valamint az online oktatás következményeként bekövetkezett elszigetelés, motivátlanság okozta nehézségek kezelése.

Családi napok szervezése, további **szakmai javaslatok megfogalmazása** és eljuttatása szakmai fórumokhoz az eredményesebb működést elősegítendő.

Terveink között szerepel **csoportfoglalkozások** indítása gyermekek számára, mivel a közösség erejében nagyon sok pozitív impulzust lehet meríteni a mindennapokhoz.

Fontos igényként merült fel, hogy a jelzőrendszer tagjainak tematikus **workshopokat** szervezzünk, ahol kiscsoportokban át- és meg tudjuk beszélni a felmerülő problémákat, erősíteni fontosságukat, ezzel hatékonyabbá téve a működést, hiszen a legfontosabb, hogy egy adott ügyben a szakemberek TEAM –ként tudjanak dolgozni.

A szociális munkás személyiségével, segítő attitűdökkel, gyakorlatban alkalmazható módszerekkel dolgozik, és a Szociális Munka Etikai Kódexben foglalt elveknek és értékeknek megfelelően gyakorolja hivatását. Alapértéknek tekinti a segítséget kérő állampolgárok, kliensek autonómiáját, döntési szabadságát, az emberi (köztük a gyermeki) jogok érvényesülését, a társadalmi szolidaritás érvényesülését, az egyenlőtlenségek felszámolását, a kirekesztéssel érintett csoportok társadalmi befogadását, integrációját, a szegénység csökkentését.

ivatusunk alapértéke szerint minden embernek egyenlő hozzáférést kell biztosítani erőforrások, szolgáltatásokhoz, hogy el tudják végezni élet adta feladatokat, meg tudjon birkózni a nehézségekkel. Az általános etika mellett a szakmai etika szerint munkánkban azt képviseljük, hogy minden embert egyenlőnek kell tekinteni, de prioritást élvez a kliens érdeke, a gyermek/ek mindenekfelett álló érdeke.

Célunk továbbá, hogy minél professzionálisabb segítő tevékenységet folytasson az intézmény és, hogy eljusson egy olyan szintre, hogy a szakmát szabályozó protokollokat ne csak betartsa, hanem tudásával és tapasztalataival ezek alakításához hozzá is tudjon járulni.

Védőnői munka

2022. december állapotnak megfelelően jelenleg 120 gyermek részesül védőnői gondozásban, akik 0-6 éves, közülük 9 gyermeknél fordul elő valamilyen egészségügyi vagy szociális veszélyeztetettség.

2022-ben eddig

- 16 gyermek született, ebből halva születés nem volt
- 21 várandóست gondoztam 2022-ben, akik közül 9 veszélyeztetett volt egészségügyi okok miatt, ők fokozott gondozásban részesültek.
- Önálló védőnői tanácsadást minden kedden 8 és 12 óra között tartok, amin 2021 januárja óta 440 gondozott vett részt, összesen 293-szor készítettem területi védőnői státuszvizsgálatot,
- Az összes családlátogatás száma 482 az összes szaklátogatások száma 682 volt.
- Az elmúlt év során védőnői jelzés 1 alkalommal történt a gyermekjóléti szolgálat felé, védőnő által tapasztalt veszélyeztetés miatt, amit a családsegítő munkatárssal közösen oldottunk meg.
- A kötelező gyermekjóléti és védőnői munkaértekezleteken részt vettem.
- Az óvodában 38 beiratott gyermek van. Rendszeresen tartom a kapcsolatot az óvodával, tisztasági szűrővizsgálatot rendszeresen végzek az intézményben. A legnagyobb problémát a fejtetvesség előfordulása jelenti, ami átlagosan 1-2 gyermeket érintő probléma volt a korábbi években, de ebben az évben nem fordult elő.

Bűnmegelőzési program bemutatása

Mártély

A bűnmegelőzési tevékenység helyzete vonatkozásában a rendőrkapitányság az elmúlt évben is valamennyi korosztályt érintő, komplex bűnmegelőzési programot hajtott végre, amely a rendőrkapitányság állományába tartozó bűnmegelőzési előadó, illetve a körzeti megbízottak (iskolarendőrök) tevékenységén alapult.

A Hódmezővásárhelyi Rendőrkapitányság munkatársai a Mártélyi Kavalkádra ki települtek és vagyonvédelmi tanácsokkal látták el a lakosságot, valamint iskolaőr és határvadász toborzást folytattak.

Székkutas

A bűnmegelőzési tevékenység helyzete vonatkozásában a rendőrkapitányság az elmúlt évben is valamennyi korosztályt érintő, komplex bűnmegelőzési programot hajtott végre, amely a rendőrkapitányság állományába tartozó bűnmegelőzési előadó, illetve a körzeti megbízottak (iskolarendőrök) tevékenységén alapult.

A Hódmezővásárhelyi Rendőrkapitányság munkatársai két alkalommal települtek ki Székkutasra, vagyonvédelmi szórólapokat osztottak a lakosságnak, illetve iskolaőr és határvadász toborzást folytattak. Emellett a rendőrségi hírlevelek és bűnmegelőzési célú kiadványok megküldésével kapitányság folyamatosan tartotta a kapcsolatot a Gregus Máté Általános Iskolával.

Mindszent

A bűnmegelőzési tevékenység helyzete vonatkozásában a rendőrkapitányság az elmúlt évben is valamennyi korosztályt érintő, komplex bűnmegelőzési programot hajtott végre, amely a rendőrkapitányság állományába tartozó bűnmegelőzési előadó, illetve a körzeti megbízottak (iskolarendőrök) tevékenységén alapult.

A Hódmezővásárhelyi Rendőrkapitányság munkatársai a nyár folyamán két alkalommal települtek ki vagyonvédelem és BikeSafe kerékpárregisztráció, illetve iskolaőr és határvadász toborzás témakörében. Mindszenten két alkalommal került időskorúak részére bűnmegelőzési előadás megtartásra. Emellett rendőrségi hírlevelek és bűnmegelőzési célú kiadványok megküldésével kapitányságunk folyamatosan tartotta a kapcsolatot az oktatási intézményekkel, illetve a bűnmegelőzési tanácsadó a Mindszenti Általános Iskolában több alkalommal igény szerinti témában előadást tartott.

Tárgy: Átfogó értékelés az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2022. évi ellátásáról

**Mártély Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2023. (.....) határozata**

HATÁROZATI JAVASLAT

1./ Mártély Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzat 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak átfogó értékelését jóváhagyja.

2./ A polgármester az elfogadott beszámolót megküldi a Csongrád - Csanád Vármegyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala részére.

Ambrus István sk.
polgármester

Dr. Laczkó Judit sk.
jegyzői jogkörben eljáró irodavezető

A határozatról értesül:

1. Tisztségviselők-helyben
2. Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal
3. Ifjúsági és Népjóléti Bizottság elnöke
6. Lakosságszolgálati Iroda, Népjóléti Csoport
7. Hódmezővásárhelyi Többcélú Kistérségi Társulás Kapcsolat Központ
8. Városi Rendőrkapitányság
9. Irattár

K.m.f.

A kivonat hitelül: